

Kurzus kódja(i): FLM-231:17; FLMD-111:12; FLMD-211:18

Kurzus címe: A magyar film a 70-es években

Tanár neve: Gelencsér Gábor

Kurzus időpontja, helye: hétfő 9 30–11 00, 34-es terem

Kurzus típusa: Előadás

Kurzus leírása: A kurzus a magyar filmtörténet 1968 utáni szakaszát dolgozza fel az évtized végéig. A társadalmi, politikai és kulturális, valamint intézménytörténeti folyamatoknak elsősorban formai következményeit vizsgálja, így a megközelítés középpontjában a dokumentarizmus és a szerzői stilizáció irányzata áll. E két stílusirányzathoz kapcsolódik az egyes életművek és filmek elemző bemutatása.

Tematika

1. A korszak kezdete: új irányzatok, új generációk
2. A szerzői stílus (*Szerelem, Szindbád*; Szabó István, Sándor Pál, Maár Gyula filmjei)
3. A parabolikus modell átalakulása Jancsónál
4. Történelmi és jelenkori parabolák (Kósa Ferenc filmjei; *Prés, Segesvár, Magasiskola, A sípoló macskakő, Holnap lesz fácán*)
5. A Balázs Béla Stúdió a hetvenes években
6. A dokumentarista stílus (Mészáros Márta, Gábor Pál, Zolnay Pál filmjei)
7. Fikciós dokumentumfilmek (Dárday István, Tarr Béla, Schiffer Pál, Ember Judit filmjei)
8. Nemzedéki közérzetfilmek (Szörény Rezső, Kézdi-Kovács Zsolt, Lugossy László, Elek Judit, Lányi András, Sós Mari filmjei)
9. A szatíra és a groteszk (Gyarmathy Lívia, Gazdag Gyula, Szász Péter filmjei; *Veri az ördög a feleségét*)
10. Műfaji kísérletek (Szomjas György easternjei)
11. Az ötvenes évek-filmek (*Angi Vera, A ménesgazda*)
12. Jeles András
13. Összefoglalás

Kurzus teljesítésének követelményei: az előadások anyaga, a vetített filmek ismerete, szakirodalmi olvasottság; a számonkérés módja: kollokvium

- Kötelező filmek:**
1. Magyar Dezső: Agitátorok (1969)
  2. Makk Károly: Szerelem (1970)
  3. Huszárik Zoltán: Szindbád (1971)
  4. Szabó István: Tűzoltó utca 25. (1973)
  5. Sándor Pál: Régi idők focija (1973)
  6. Jancsó Miklós: Égi bárány (1970)
  7. Gaál István: Magasiskola (1970)
  8. Kósa Ferenc: Nincs idő (1972)
  9. Gazdag Gyula: A sípoló macskakő (1971)
  10. Zolnay Pál: Fotográfia (1972)
  11. Mészáros Márta: Kilenc hónap (1976)
  12. Dárday István: Jutalomutazás (1974)
  13. Tarr Béla: Családi tűzfészek (1977)
  14. Schiffer Pál: Cséplő Gyuri (1978)
  15. Ember Judit: Fagyöngyök (1978)
  16. Kézdi-Kovács Zsolt: Ha megjelen József (1975)
  17. Szörény Rezső: BÚÉK! (1978)
  18. Szász Péter: Szépek és bolondok (1976)
  19. András Ferenc: Veri az ördög a feleségét (1977)
  20. Szomjas György: Talpuk alatt füttyül a szél (1976)
  21. Gábor Pál: Angi Vera (1978)

-
22. Kovács András: *A ménesgazda* (1978)
  23. Jeles András: *A kis Valentino* (1979)
  24. Jeles András: *Álombrigád* (1983)
-

- Kötelező irodalom:** B. Nagy László: *A látvány logikája*. Szépirodalmi, Budapest, 1974, 397–405, 411–416, 449–455, 527–531, 579–583..
- Bódy Gábor: *A fiatal magyar film útjai*. In: Bódy Gábor: *Egybegyűjtött filmművészeti írások*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 111–116.
- Fodor László – Hegedűs László (szerk.): *Töredékek Jeles András Naplójából*. Fodor László –8 és fél Bt., Budapest, 1993.
- Gelencsér Gábor: *A Titanic zenekara*. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében. Osiris, Budapest, 2002.
- Gervai András: *A tanúk*. Film – történelem. Saxum, Budapest, 2004.
- Györffy Miklós: „A *Liliomfitől Az utolsó kéziratig*”. In: Györffy M.: *A tizedik évtized*. Palatinus – Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2001, 205–225.
- Józsa Péter: *Gondolatok az Égi bárányról. Valóság*, 1971/9.
<http://jancso.film.hu/object.d988da71-8eac-446a-93cb-7f7398128049.ivy>
- Király Jenő: „Apropó western...” In: Király Jenő (szerk.): *Film és szórakozás*. Mokép – Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, Budapest, 1981, 155–236.
- Kovács András Bálint: „»Öntudatlan rétegek«. Ábrázolási konvenciók átalakulása a hetvenes évek magyar filmjeiben”. In: Kovács A. B.: *A film szerint a világ*. Palatinus, Budapest, 2002, 183–239.
- Mérei Ferenc: Szimbólumok idézőjelben. *Filmkultúra*, 71/2.
<http://jancso.film.hu/object.92db8045-f7c6-4f02-9a03-ad948caa9641.ivy>
- Székfű András: *Fényes szelek, fűjjátok!* Magvető, Budapest, 1974, 244–318.
<http://mek.oszk.hu/03200/03213/03213.pdf>
- Szilágyi Ákos: Két szék között, a pad alatt. Vázlat a hetvenes évek konzervativizmusáról. In: Veres András (szerk.): *A hetvenes évek kultúrája*. Tanácskozás a Fiatal Művészek Klubjában 1980. április 10–12. Balassi, Budapest, 2002, 13–31.
- Zalán Vince (szerk.): *Budapest Iskola*. MADE, Budapest, 2005.
- Zsugán István: *Szubjektív magyar filmtörténet (1964–1994)*. Osiris – Századvég, Budapest, 1994, 111–436.
-